

התורה והמצוות

א"ר טוביא א"ר יאשיה כל המרפה עצמו מדברי תורה אין בו כח לעמוד ביום צרה
שנאמר (משלי כד) "התרפית ביום צרה צך כחכה". א"ר אמי בר מתנה אמר שמואל אפי'
מצוה אחת שנאמר התרפית מכל מקום. ה"א 28

יתוכן הדבר הוא כד'

הרלב"ג כפי' איוב², שהאדם מצד ענינו השכלי אינו עומד
למפגע וכל ההפסדים באים ביחש לענינים החומריים. ע"כ כ"ז
שעצמותו של אדם מוטבעת בעניני החומר והוא בא לו
בהתרפותו מד"ת, אז הלא הצרה הבאה ביחש הדברים שהם
עצמותו פוגעת בו עד מאד, ואין בו כח לעמוד. אמנם בהחזיק
האדם בד"ת בכל עז, מוצא הוא את עצמו כולו עומד במעמד
השכלי שמצדו אין צרה ואין פגע, וכיון שבאה עת צרה הוא
מתחזק במצאו את עצמו עומד למעלה מאותו הערך שיהיו
הדברים החומריים פוגעים בו לעכרו כולו, והדבר המחודש הוא
שהעיכוב להתעצם בעצם מעמד שכלי יבא מכל הפרעה מוסרית
במעשה, אפי' מהתרפות המצוה אחת, כי במקום שהמעשה לא
יסכים עם השכל, שם ימצא האדם את כולו עומד במקום מעשהו
לא במקום ציוריו, שלא גברו בו עד לגבול מעשה. ע"כ אפי'

במצוה אחת ג"כ נאמר ע"ז התרפית מכל מקום. (עין א"ה פ"א)

אורה של חיים ושל טוב, של כח פועל ושל גבורה כללית, יוצאת לאיש
הפרטי ולאומה בכללה מהיפי והטוב, הגבורה והנצחיות. שיש בגניזה בכח סודות
הטעמים של המצות הנעשות באמונה לשם-שמים. כל מי שמרפה עצמו מדברי
תורה ואפילו ממצוה קלה אין בו כח לעמוד בעת צרה. וכל מי שעושה את המצות
כולן ומחזיק בתורה בלא רפיון, כח-החיים שהוא גנוז ביסוד טעמית-תורה עושה בו
את שלו, אע"פ שאיננו מרגיש בעת העשייה והלמוד כל תוספת כח גשמי או רוחני
בקרבו, ובכל עת-מצא שכח-חיים דרוש להתגלות יצא כח חיים אצור, אשר גננו
על ידי התורה והמצות, ומחמם את הלב ומאיר את הנשמה. (א"ה)

העזיבה האטית המזוללת במעשים, בענפים ודיוקים. מפתחת דרך של

הרס, מאבדת את הכלים שבם יקלט הרוח העליון, וממילא יצר לב האדם, הדמיון

המתעה המלא ציצי זהר מבחוץ ואבק רעל מבפנים. הוא הולך ועולה מאליה. (א"ה)

רלט. להאמין ולקיים, זאת היא הסגולה המיוחדת של כנסת ישראל. האמונה היא
היסוד העקרי, אבל אינה מתבססת, ואינה גומרת את מגמתה, כי אם בצירוף

המעשה. (י"א 17)